

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Hártyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Május elseje

Évtizedeken keresztül fokozódó buzgalommal ünnepelték meg világszerte a munkások a mai napot, melyet a céltudatos vezetőség tanítása alapján mintegy a dolgozó proletáriátus legnagyobb ünnepévé avattak. A nemzetközileg kiépített szakszervezetek mindenfelé a fegyver parancsszaván állították meg a napot a gyárak gépeit, tették le kezükből a szerzőségeket, zárták be a boltokat, s a növekvő hatalom tulajadó, folytonosan duzzadó érzésével hirdették vigadó csoportokban, népes gyűléseken, sajtójuk cikkeiben, hogy ez az ő napjuk, az ő ünnepük, a nemzetközi szociáldemokratáké. Azoké, akiknek nincs egy hazájuk, amelyért élniük és halniuk kell, s azoké, akiket ünnepi köntösük felvételében, önlelkük rejtett templomainak legbelső zugában nem a krisztusi nagy tények: a Megváltó születése, halála, feltámadása, mennybemenetele, készítenek legelső sorban és legnagyobb mértékben ünnepelésre, hanem a földi javak, az aranyberju birtokáért folyó ádáz küzdelemnek seregeket toborzó marxizmus, anyagi harci riadója. Így fejlődött május elsejének jelentősége s vele együtt, párhuzamos emelkedésben nőttön-nőtt a létrehozó tényező robbantó ereje: a nemzetköziség, az anyagiasság, a felekezetenélküliség, az erőszakosság, melyekből valamikor megszületett ez az ünnep és amelyek később — változván a dolgok rendje — saját teremtményükhöz jártak s tértek vissza támogatásért, erőért, harci készségért.

Akármilyen rövid, vagy akármilyen hosszú legyen is egy mondat, mégis annak értelmét lezárja, eldönti, befejezi a végére tett pont. A májusi elseji ünnepelésnek is az igazi ábrázatát, mintegy a benne rejtőzködő lelket, megmutatta ez ünnep zarádoka, betetőzése: a két évvel ezelőtt Budapesten rendezett **vörös május elseje**. Tudjuk, hogy a bolsevizmus örületének ez a nap a külsőleg is látható csimborasszója, a megvadult idegek forráspontra hevült tombolásának vitustáncá. Öltön piros színt minden, harsogott az ostoba parancs, és ezrek dolgoztak, milliók repültek el e szörnyűséges hóbort megvalósításáért. Talán, ha bírták volna, befestik vala még a Duna vizét, a Cellérthey sziklát és az égboltozatot is. De e külsőséges bevörösítésnél százszor és ezer-szerre lényegesebb az, aminek ez csak a látható bizonyítékává lett, hogy tudniillik a májusi elsejében a nemzetközi proletáriátus mindent felforgató, leromboló, elpusztító forradalma lappangott évtizedeken át, érlelődött meg lassanként vulkánikus erővé és tört ki végtérséget-földet megrázó robbanással.

Innen van az, hogy az ugynevezett polgári társadalom, helyesebben: minden államrendet és nyugalmat szerető, biztosító része kezdettől fogva idegenkedve látta ezt a mondva csinált, kikényszerített ünnepet, majd fokozódó nyugtalansággal látta annak basáskodó elfajzását s ma már, 1919. május 1-je óta, ellenséges szemmel, kézbevert fegyverrel, legázolásra kész rohammal tartja féken ezt a veszedelmes démonát a tévutra vezetett tömegeknek. Ma már igenis mindenki tudhatja, szomorú és örökre szegyenletes tapasztalatokból állapíthatja meg azt a tény, hogy a sok ámitó, hitegető frázis, mellyel e napot a világ köztudatába, mint tiszteltetreméltó ünnepet, belopták, nem más, mint rutságot elkendőző pirosító festék, vagy nyomorékságot eltakaró cifra rengy. A dolgozó millióknak, a pénz rabszolgáinak egyetlen igaz ünnepe, a kiúzsorázott munk

kaerőnek, a kiszípolozott munkapáriáknak, a munka nyomorult szegényeinek ünnepe, a mindenütt egyforma népnek a szabadságünnepe, — ilyen s más efféle puffogó, nagytrombitás harsogások immáron a történelem boncasztalán kiterített, moztelen hullák gyanánt hovernek és a mütőkések, a nagyító göröcsövek alatt még csak egy hitvány kis sejtjük sem bizonyul igaznak és valódinak. Ellenben az elfedett fekélyeknek, rejtett betegségeknek, gyilkos bacillusoknak egész tábora zudul a néző tekintete felé. Nem kell hát azon senkinek semmit sem csodálkozni, ha hivatalos hatalom és magános értelem, testület és egyes, nemzeti érzés és vallásos meggyőződés, munkaszerelet és a munka eredményének megbecsülése nemcsak tiltakozva fordul el ettől a naptól, hanem azzal — ha kell — kész életre és halálra küzdeni. Elég sokat veszítettünk, ki tudja, nem-e annyit, ami már nemcsak legyöngülés, hanem a vég

kezdeté is? Épen azért nincs és nem lehet módunkban megengedni, túrni közöttünk ilyesféle nemzetközi destruktív jelenségeket. Ha ünnepelni akarnak a szociáldemokrata munkások, az ő számukra is nyitva állanak karácsonykor és egyébkor a templomok. Elég üresek azok, higgyék meg, jut még nekik is hely bennük bőven. Ha pihenni akarnak, ott van számukra minden hétnék a hetedik napja, szenteljék meg azt ők is. S ha véletlenül ebben a szándékukban még akadályozza őket valami fenálló rend, szokás, az ellen ám küzdjenek, higgyék meg, ott lesz mellettük harcítársnak minden keresztyén magyar. De a vörös május elsejéből épen elég volt egy és bizony-bizony nemcsak nekünk, ugynevezett burzsujoknak, hanem nekik is, a proletároknak is, épen elég volt az az egy. Egy második vörös május elseje: halál nekünk is, de nekik is!

Dr. Bessenyei Lajos

Május második felében lesz a pénzkicserélés

Az 1000 és 10.000 koronás bankjegyeket már most kicserélik

Budapest, ápr. 30. Az államjegykibocsátó intézet megalakulásáról és működésének megkezdéséről Popovics Sándor, az új intézet kormányzója a következőket mondotta:

— Az államjegykibocsátó-intézet megalakulása és működésbe hozása hosszabb időt fog igényelni. Az előkészületek azonban folyamatban vannak. Az O. M. B. tisztviselőit — amennyiben az új intézet tisztviselői létszáma megengedi — át fogjuk venni. A pénzkicseréléssel mindaddig várni kell, míg az előkészü-

letek teljes befejezést nem nyernek, s így arra előreláthatólag csak május második felében fog sor kerülni. Az ezer- és tízezerkoronások kicserélésére azonban legközelebb sor kerül, mert azt a pénzforgalomban mutatkozó akadályok szükségessé teszik. Valószínűleg a hivatalos lap holnap számában jelenik meg a pénzügyminiszteri rendelet, amely a két címet előzetes kicseréléséről intézkedik. Aki a jövőben ezer- vagy tízezerkoronást akar, az az O. M. B.-nál megfelelő bankjegyek ellenében kaphat.

Párisban jegyzik a magyar koronát

Budapest, április 30. A pénzügyi tanács mai ülésén érkezett Párisból az a hír, hogy a francia pénzügyminiszter elrendelte a magyar koronának a párisi tőzsdén május 2-ától való hivatalos jegyzését. Ezzel magyarázható a magyar koronának a zürichi tőzsdén 20 ponttal való mai hirtelen emelkedése.

Németország válságos napjai

Most döntenek Londonban a büntető szankciók fölött — Simons dr lemondása

Páris, ápr. 30. Briand miniszterelnök pénteken Foch marsal, Berthelot és Weygand tábornokok társaságában Londonba utazott, hol szombaton kezdődtek meg a döntő tanácskozások a Németország elleni büntető-szankciók végrehajtásáról.

Páris, ápr. 30. Az Echo de Paris jelenti Londonból, hogy politikai körökben a párisi megállapodások teljes revíziójáról beszélnek. Eszerint az a terv merült föl illetékes helyen, hogy Németország 42 éven át fizessen évenként 2 milliárd arany márkát és exp ortált drui után 25 százalék illetéket.

Berlin, ápr. 30. Ma hirtelen kitört a kormányválság, mely az első londoni konferencia óta egyre nyittabban lappangott. Simons dr külügyi államtitkár mielőtt a kormány jegyzéke Washingtonba elment volna, bejelentette állásáról való lemondását Fernbach birodalmi kan-

cellárnak s okul azt hozta fel, hogy az utóbbi napok folytonos izgalmai nagyon megviselték idegeit és feltétlenül pihenésre van szüksége. A kancellár azt kérte az államtitkártól, hogy a washingtoni válasz megérkezéig maradjon meg hivatalában. Simons dr erre elhatározta, hogy egyelőre maradni fog. Így történt, hogy a kancellár be sem jelentette a kormányának a külügyi államtitkár lemondását, ami most már aktuálisává vált.

Bécs, április 30. A prágai minisztertanács folytatódó tárgyalásokat tart, hogy meghozza döntését a német eseményekkel szemben való magatartását illetőleg.

A tanácskozások szigorúan bizalmasak. Valószínű, hogy Csehország szintén részt fog venni a Németország ellen irányuló büntető szankciók végrehajtásában.

Rendkívüli közgyűlés a városházán

A városi erdőgazdaság ügyeit külön bizottság fogja intézni - Megszavazták a kéményseprők magasabb díjazását

Debrecen város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott tegnap délután 9 órakor a városháza nagy tanástermében. A főispán helyett elnöklő Csóka Sámuel polgármester-helyettes-főjegyző megnyitó beszédében hangsúlyozta hogy a rendkívüli közgyűlés összehívását a városi erdőgazdaság ügye tette szükségessé, melynek tárgyalására a nemzeti hiszekegy elmondása után mindjárt át is tértek.

Az erdőgazdaságügye

Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok, a város-gazdasági ügyosztály vezetője előadta, hogy a város erdőgazdaságának állami kezelésbe való átvétele óta több költséges üzem felállítása vált a város erdőiben szükségessé, ami indokoltá teszi azt, hogy külön erdőgazdasági hivatal állíttassék fel és annak irányítására külön bizottság szerveztessék meg. Fölmerült az a terv, hogy a város magánvállalatkezelésbe adja ezeket az üzemeket, de a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett ez nem bizonyult okszerűnek. A tanács azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy ideiglenesen, a folyó év december 31-ig állítson az üzemek élére egy havi tízezer koronával javadalmazott szakközvetőt és alakítson meg egy erdőgazdasági bizottságot, amelynek tagjai lennének a törvényhatósági bizottság részéről Eklly József, Erdődy Lajos, Jóna János, és Schwartzy Vilmos, a város részéről pedig Vdsáry István, Magoss György, Kondor Kálmán és Tatay Zoltán. (Csaknem mind három-pontos szabadkőműves-testvér!)

Márk Endre bizottsági tag hozzájárul a tanács javaslatához, de azt kérdi, hogy a zárszámadások jóváhagyásánál nem lesz-e majd baj az üzemvezető 120 ezer koronás fizetésével? Kifogásolja, hogy a javaslatba hozott erdőgazdasági bizottságban nem lát a faiparhoz értő szakembert, s javasolja, hogy inkább egy taggal nagyobb legyen a bizottság, de szakember is kerüljön bele.

A tanács részéről dr. Magoss György tisztifőügyész kijelenti, hogy az üzemvezető fizetése az üzemköltségek számlájára megy, ott tehát nem lehet baj.

A közgyűlés a tanács javaslatát Márk Endre indítványával együtt fogadja el, s utasítja a tanácsot, hogy az erdőgazdasági bizottságot egy faipari szakemberrel egészítse ki.

Szerződés a méntelep-laktanyával

Azután a városnak a méntelep-laktanya parancsnokságával kötendő szerződése következett, melyről szintén Tatay Zoltán tb. tanácsnok referált a közgyűlésnek. A méntelep-laktanya bérleti szerződése még 1914-ben lejárt, s a háború miatt nem lehetett a kérdést napirendre tűzni. A tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy kössön a laktanya parancsnokságával további 25 évre szóló új szerződést olyképen, hogy a katonai kincstár 1914-1920-ig évi 18 ezer korona bért, 1921-től pedig a hátralévő 19 évre 35 ezer korona bért fizessen és köteles legyen a laktanya jókarban tartásáról gondoskodni. A közgyűlés elfogadta a tanácsi javaslatot.

A város lóverseny-díja

Ugyancsak dr. Tatay Zoltán előadásában tárgyalta a közgyűlés a Lovaregylet által pünkösdi ünnepén rendezendő lóverseny városi díjának újabb megállapítására vonatkozólag előterjesztett tanácsi javaslatot. Tudvalévő, hogy az áprilisi rendes közgyűlés a város régi 100 darab 10 koronás aranyból álló díjának megváltásáért ezer koronát szavazott meg. Ezt az összeget azonban a Lovaregylet nem fogadta el, s a lótenyésztési bizottság útján a lótenyésztés országos fontosságára való hivatkozás mellett azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy

az arany mai értékének megfelelően emelje fel a város díját 10,000 koronára. A tanács azonban ragaszkodott eredeti javaslatához, s azt indítványozta a közgyűlésnek, hogy 5000 koronára emelje fel Debrecen város díjának összegét. A közgyűlés ebben az értelemben határozott.

A tejgazdaság felszámolása

Ezután a városi tejgazdaság felszámolásáról szóló tanácsi jelentés következett. A gazdaság közel két millió korona nyereséggel zárta számadásait, melyekben az épületek még a békebeli árak szerint vannak értékelve. A tanács javasolja, hogy a felügyelő bizottság tagjainak öt százalékos jutalékot, azaz százezer koronát(!) szavazzon meg a közgyűlés. Elfogadták.

A cseh-fa ügye

Zöld József tb. tanácsnok terjesztette elő ezután a jog- és pénzügyi bizottságnak lapunk pénteki számában ismertetett javaslatát a cseh fa finanszírozására felveendő 3 millió korona kölcsönről és a vizsgáló bizottság kiküldéséről. A közgyűlés Zelinger Ede felszólalása után elfogadta a javaslatot.

A kéményseprők illetéke

Dr. Tóth Emil tanácsnok előadásában került a közgyűlés elé a napokban majdnem sztrájkra vezetett kéményseprői illetékek ügye. A februári közgyűlés tudvalévőleg az év három első hónapjára száz százalékkal emelte fel a háztulajdonosok által fizetendő kéményseprői díjakat, a továbbiak felől azonban akkor nem intézkedett. A tanács javasolta a közgyűlésnek, hogy mivel a viszonyok jelentősen nem változtak, újabb intézkedésig hagyja meg a száz százalékos felemelést. Rochlitz Arthur bizottsági tag tiltakozik ez ellen, Márk Endre pedig azt javasolja, hogy csak újabb három hónapra engedélyezzék az illetékek felemelését. A közgyűlés Márk Endre javaslatát fogadta el.

Apróbb ügyek

Több kisebb ügy elintézése után az elnöklő polgármester hétfőn déli 12 órára tűzte ki a hitelesítő közgyűlést s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Olcsobb lesz a petroleum

Budapest, ápr. 30. Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter a valuta javulására való tekintettel elrendelte, hogy a Romániából és Lengyelországból importált petroleum ára a forgalomban leszállíttassék. A petroleum literje ennek megfelelően 38 korona helyett 25 korona lesz.

A Tisza-gyilkosság bünperce

Budapest, ápr. 30. A budapesti büntető-törvényszék dr. Gadó István elnöklete alatt ma folytatta a Tisza-gyilkosság bünperceinek tárgyalását. Ma délelőtt még mindig Sztanykovszky Tibort hallgatták ki.

A nyugatmagyarországi kérdés

Budapest, ápr. 30. Egyes prágai körök azt a hírt kolportálják, hogy éles ellentétek merültek fel Ausztria és Magyarország között a nyugatmagyarországi kérdést illetően. Illetékes helyen ezzel szemben kijelentik, hogy a hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert a magyar kormány mindent elkövet, hogy a kérdésben békés megegyezésre jusson Ausztriával. A tárgyalások megszakított fonalát legközelebb felveszik.

Keresztyén világhongresszus Budapest

Szeptemberben megalakul a keresztyén Nemzetek Világszövetsége

Budapest, ápr. 30. A Nemzeti Újság jelentí: A keresztyén világ mintegy öt évszázad óta egy titokzatos erőforrásból kiáramló anyagi és erkölcsi bomlasztásnak volt kitéve. Ezt a folyamatot destruktív megjelöléssel ismerjük, s ez a föld minden népei között a keresztyén erkölccsel ellentétes irányban hat és nyilvánul. Minden bomlás, minden rombolás, minden összeomlás ebből az erőforrásból táplálkozik ott és gyökereiben támadta meg a nemzeti és keresztyén kulturákat. A forrás mögött ott látni a zsidóság egységes harci frontját, amely egész Európában, sőt az egész világon érintetlen hadrenddel készül learatni a destruktív minden gyümölcsét. Az európai népek máreius közepén Bécsben értekezletet tartottak, amelyen a zsidóság ellen való harc fázisait és taktikáját beosztották meg.

Ezen a kongresszuson kialakult az a feltevés, hogy a magyarság rendelkezik a legkésőbb tapasztalattal és gyakorlattal azon a téren, mely az egész világon mint zsidókérdés ismeretes. Megbízta tehát az Ebredő Magyarok Egyesületét azzal, hogy minden magyar hazafi és keresztyén alakulással együtt 1921. szeptember hónapjában összehívja a földkerekség minden keresztyén nemzetének fajvédelmi tényszerűjét Budapestre, ahol megtartják az első keresztyén nemzetvédelmi világhongresszust.

A kongresszus sikerét illetőleg óriás az érdeklődés mindenütt. A mozgalom vezetői kikapcsolták a keresztyén egyházak között való minden felekezeti különbséget, a keresztyén nemzetvédelmi világmozgalom vezetői arra a meggyőződésre jutottak, hogy a keresztyén gondolatnak újabb korszakot alkotó történelmi momentumra van szüksége, amely fejlődéstörténeti szempontból akkora határu legyen, mint valamikor a reformáció volt, vagyis a disszociációs erőköt konszolidációs világmozgalommal kell ellensúlyozni, meg kell alkotni a keresztyén reneszánsz faji és nemzetvédelmi alapelveit.

A Wilson-féle teljesen destruktív szelvényben működő, ugynevezett Népszövetséggel szemben szükségessé vált a Keresztyén Nemzetek Világszövetségének megalakítása, a világszövetség székhelye pedig Budapest lesz.

Kétségtelen, hogy bennünket, magyarokat illet meg ezen a téren a kezdeményezés joga. Jogot ad a mérhetetlen szenvedés, a liberális korszak elnyomatása, a faji kisebbség állandó terrorja, amely ellen eddig is a magyar szellem nem egy sikeres védekező mozdulatot tudott teremteni. A világmozgalom, amely a magyarság kezdeményezésével indul, Magyarországot egy csapásra a világ érdeklődésének középpontjába állítja s a kis magyarság a keresztyén nemzetek önvédelmi harcában megismétli történelmét: az új barbárok ellen fegyverbe szőlítja és védi egész Európát, védi az egész civilizációt.

A világszövetség előkészítése már serényen folyik.

— Felhívás a telektulajdonosokhoz. A városi tanács a m. kir. posta és táviráda kerületi műszaki felügyelőség 1978/1921. számú megköszönésére folytán felhívja a telektulajdonosokat, hogy akiknek telkén a táviró- és távbeszélővezetékek közelében élőfák vannak, azokat galyasztassák le, úgy hogy a vezetékek és a galyak közt legalább 1 méter köz maradjon.

— Esik a föld ára: Hódmezővásárhelyen 24 hold föld 120,000 koronáért, egy hold kerti föld meg éppen csak 57,000 koronáért cserélt gazdát. Kecskeméten pedig egy kétemeletes ház 220,000 koronáért adódott el.

Különlegességek a legolcsóbb napi árakon

friss pörkölt kávék, a híres „Mágnás keverék” saját tea keverékek, csokoládék, kakao, saját töltésű borok, rumok, likőrök, málnaszörp, cukorkák, konzervek, fűszerek.

MEINL GYULA

kávéhözatali r.-t. fiókja
DEBRECEN, Piac-utca 59.

NAPI HIREK

□□

Kincses Erdély

kálvinistának elszakadásáról tanácskoznak most Budapesten az egyház nagyjaival. Az oldh barbarizmus és féltékenység lehetetlenné teszi, hogy a magyar egyetemes egyház szerves épése tovább fenntartassék. Ki kell mondanunk a váldást egyidőre, el kell bucsuznunk egymástól, mert a féleszü, megkerült csorda azt hiszi, hogy ez az elszakadás az ő javára fog szolgálni. Pedig nem sok május rügyfakadást fogja ő Erdélyben érni, hiába rendezdik ott be örökön-örökre... A magyar kálvinizmus évszázados kulturmissziót végzett kincses Erdély határai között s mindig az volt legnagyobb ereje, hogy elsősorban magyar volt. S ettől az erejétől akarják most hóhérai megfosztani? Azt hiszik talán, hogy a póznákkal kipéceztetett határok a lelkek között is szakadékot tudnak alkotni? Hát nem tudják, hogy a magyar kálvinista magyar marad még akkor is, ha az Óceánon túlra, a nagy világ másik végébe veti el mostoha sorsa?... Nem tudják, mert esztelenségük oly nagy, mint elbizakodásuk, az pedig tovább megy a végtelenségig is. Nem csüggedünk... Keservesen fogják érezni nemsokára, hogy földünket elrabolhatták időre-órára, de a lelkünket, a mi dacos, csakazértis kálvinista magyar lelkünket egy percre, egy pillanatra sem tudták megejteni soha..

— **Istentisztelet.** A Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész.

— **Ma délelőtt 11 órakor kezdődik a vármegyeház dísztermében a tudós tanárnak: dr Szabó Mártonnak az előadása Zrinyiről, a nagy magyar költő, hadvezérről és Magyarország területi épségéről, annak az előadásorozatnak a keretében, amit az Arany János-Társaság a Ker. Magyar Nemzeti Ligával karöltve rendez. Zrinyi Miklós ma a legaktuálisabb állampolgár.** Hatalmas megnyilatkozásai az ország mai sanyaru állapotára épügy ráillenek, mint a saját korára, amikor ugyanugy darabokra volt szakgatva a Teremtő által egységesnek alkotott ország meggyötört teste, mint ma. Zrinyi megmutatta az utat, mely a feltámadáshoz vezet. Hallgassuk meg a nagy hazafinak, a kereszténység nemes bajnokának tanítását s okuljunk belőle!

— **Felolvasó ülés.** A Csokonai-kör ma délelőtt 11 órakor felolvasó ülést tart a kollégium dísztermében a következő műsorról:

1. *A tihanyi ekhóhoz.* Mácsay Sándor vezetésével énekl a kollégiumi énekkar. 2. *Börme.* Novella. Irta és felolvassa Szondy György református leánygimnáziumi tanár. 3. *Közlönyek.* Irta dr Körösi Kálmán, szavalja dr Galánffy Jánosné. 4. *Révfy Géza: Bus magyarok imádkoznak.* Énekl a kollégiumi énekkar. 5. *Debrecen kulturális szerepe a nemzeti felújulás korában (1780—1810).* Irta és felolvassa dr Ecsedi István. 6. *Közlönyek.* Irta és felolvassa Baja Mihály debreceni református lelkész. 7. *Népdalgyűjtemény.* Arany János költeményeiből. Főfőnkára írta Mácsay Sándor. Énekl a kollégiumi énekkar.

Belépti díj 5 korona. Jegyek válthatók: Csáthy Ferenc könyvkereskedésében és a felolvasó ülés előtt a pénztárnál.

— **Eljegyzések.** Dr Sebes Jenő—Kállay Ilonka, Gerő László—Fülöp Borbála, Balint Lajos—Makrai Piroška, Végh István—Kovács Juliánna, Bagdi Lajos—Asztalos Piroška, Radácsi József—Tompos Piroška, Csepcauer Ferenc—Szálkai Erzsébet, Polgári István—Kun Juliánna, Szűcs Gábor—Udvarhelyi Etel, Szentpétery Sándor—Kecskés Mária, Kis Dezső—Koppányi Gizella.

— **Ügyvédi hír.** Dr Gáldy János ügyvédi irodáját ideiglenesen Széchenyi-utca 46. szám alatt nyitotta meg.

— **Zrinyi és a területi integritás.** A Keresztény Nemzeti Liga és Arany János Társaság által közösen rendezett irodalmi délelőtti folytatásában — mint erről már hírt adtunk — ma vasárnap, május 1-én délelőtt 11 órakor a vármegyeháza dísztermében dr Szabó Márton tanár, a Liga titkára fog előadást tartani, melynek tárgya: Zrinyi és az ország területi épsége. Zrinyi születésének éppen 301. évfordulója lesz e napon, dr Szabó tanár éppen ezért választotta ezt a napot előadására, hogy a kegyelet lobogóját Zrinyi emléke előtt meghajthassa. E kiváló tudós előadása a multba vezet vissza bennünket, de éppen a multból fogja a jövő perspektíváját elénkbe tárni és Zrinyi irodalmi hagyatékából ki fogja mutatni, hogy nincs okunk a csüggedésre, mert a régi Magyarországnak vissza kell állni. Jegyek 10, 5 korona és diák-, katona- és munkásjegyek 2 koronás árban a helyszínen válthatók.

— **Fenyus Zoltán mulábara** ujabban a következő adományok érkeztek hozzánk:

Martoncsik József és neje	50 K
P. K.	50 K
Ifj. Kardos László	200 K
Összesen:	300 K
Legutolsó kimutatásunk	4619 K
Eddigi gyűjtésünk összege	4919 K

A gyűjtést folytatjuk!

— **Nagybeteg főszámvevő helyettes.** Április 21-iki számunkban megemlékeztünk két városi tisztviselőnk betegségéről. Most Budapestről értesítene, hogy Sz. Nagy Lajos főszámvevő-helyettesünkön a nagytudású dr Verébely egyetemi tanár ügyes gromormütetet hajtott végre. A beteg minden veszélyen túl van, egy-két hétig a Korányi-féle klinikán utókezelésben részesül. A Verébely klinikán Sz. Nagy Lajos betegszobája szomszédságában városunk tisztviselői orvosának: dr Tüdős Kálmánnak nejét szintén szerencsés operáció után kezeli a tudós egyetemi tanár.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szervezetének közleményei.** Közöljük, hogy akik kedvezményes fájukat kiváltották, egyelőre a fát nem kaphatják meg, mert a megígért favonatok nem érkeztek be. A további osztás idejét a lapokban közölni fogjuk. Vásárló közönségünket értesítjük, hogy áruházaiban (Vár-u. 1. sz.) mindennemű fűszer- és csomagolóanyag, friss turó, pörkölt kávé, cukor, petroléum, gyümölcsíz, szappan, fűszerek és hentesárak leszállított áron állandóan kaphatók.

— **Méhészegylet közgyűlése.** A hajdúmezei Méhészegylet rendes közgyűlését 1921 május 8-án d. e. 11 órakor a városi háza közgyűlési termében tartja meg.

— **Elgázolt öregasszony.** Tegnap délnél a Csapó-utca elején szerencsétlen kimeneteli baleset történt. A Csapó- és Piac-utca sarkán Asztalos Gáborné 60 éves asszony a kocsiuton át akart menni a gyalogjáróra, amikor két kocsis közé került. Ugyanakkor ért oda egy biciklista is, aki az öregasszonyt elütötte s aztán elnyargalt. Asztalos Gáborné eszméletlenül terült el az utca kövezetén, miközben az egyik kocsi ráhajtott. A szerencsétlenül járt asszonyt a mentők súlyos sérüléseivel beszállították a kórházba. Kihallgatni még nem lehet, mivel még a tegnap délután folyamán is eszméletlen állapotban volt. A rendőrség nyomozza a biciklistát, aki a szerencsétlenséget előidézte.

— **A Szepesi Szövetség** május hó 3-án, kedden este 8 órakor az Angol Királynőben társas összejövetelt tart. Szepesi testvérek, ott legyünk!

— **A magyar történelmi társulat Debrecenben.** A magyar történelmi társulat értesítette a városi tanácsot, hogy a társulat által Debrecenben rendezendő vándor gyűlés idejére vonatkozólag a társulat vezetősége már végérvényesen határozott. — E szerint a vándor gyűlés Debrecenben május 22-én délelőtt matiné keretében fog megtartatni. A matiné programja és szereplői felől a történelmi társulat később fogja értesíteni a városi tanácsot.

— **Javul a világítás.** Mint a városi világítási vállalatától értesülünk, mátol kezdve délelőtt 10 órától éjjelig szolgált villamos áramot, míg gázt reggel 6 órától esti 10 óráig.

— **Házasságkötések.** Botos Kálmán—Kéki Róza, Friedrich Ferenc—Oláh Mária, Sebők Mátyás—Csuka Róza, Klein Sándor—Balázs Ida, Rátonyi József—Kiss Juliánna, Daróczy Sándor—Balogh Eszter, Nagy Kálmán—Rhénes Magdolna, Jóna Gábor—Csáki Katalin, Kecskeméti József—Nagy Eszter, Felföldi Mihály—Hegedüs Mária, Kozup Károly—Mester Eszter, dr Horváth Gyula—Trnka Ilona, Bóta Bálint—Kovács Eszter, Lőrinczi Ferenc—Váji Borbála, Nagy Gábor—Szűcs Ilona.

— **Mezei munkára kényszerítik** az ipari munkásokat is Szovjetországban. Májusban mintegy százhatvan fémgyár fogja üzemét beszüntetni, s az így munkanélküli maradó 45 ezer munkást gazdasági munkákhoz akarják beosztani, épügy, mint a tanulóifjúságot is.

— **Hogy esal a zsidó?** A zsidók által üztött rendszeres csalásoknak tipikus esetét írja le vezető helyén a tisztántul falvak eleven, éberredő és ébresztő lapja, a „Hajdusági Virradat“. Okulhat belőle mindenki. Kapható 2 koronáért a debreceni keresztényen tőzsdékben is.

— **Megnyílik az óvoda.** A sziv utcai óvoda május 2-dikán, hétfőn megnyílik, amikor is a beiratások megkezdődnek. Fizetni semmit sem kell, csak a keresztelési és himlőoltási bizonyítványt kell a gyermekkel felvinni.

— **Hatigondozottak figyelmébe!** Nyugdíj-számfejtő hivatal értesítése szerint a nyugdíjak f. évi július hó 1-től állandó csekkel lesznek a postatakarék pénztár által folyósítva s így ezen változás következtében a f. évi június havi nyugdíjak is a május haviokkal egy összegben már május hónapban kilesznek utalva vagyis egyszerűen két havi utaltatik ki. Hatigondozó Népiroda.

— **A város ösztöndíjai.** A Fémipar-iskola igazgatósága tegnap terjesztette a városi tanács elé annak a 14 fémipar-iskolai növendéknek névsorát, akiket ajánl a város 14 ösztöndíjára. A végleges névsort a hétfői ülésén alapítja meg a tanács.

— **Hírlapelárusítók és kézbesítők figyelmébe!** Mindenféle újság elárusító és kézbesítő, bármelyik lapnál árul vagy kézbesít, a betegsegélyző ügyeinek rendezésére május 2-án hétfőn d. e. 8—11-ig az Egyetértés kiadóhivatalában az összeíró közegek előtt feltétlenül jelenjék meg.

— **Értesítés.** A debreceni róm. kath. kegyestanítórendi főgimnázium VIII. osztályában a magán vizsgálatok május 6. és 7-én tartanak. Jelentkezés 5-én a délelőtti órákban. — Igazgatóság.

— **Temetés.** Városszerte ismert és sokaktól szeretett jóbarátunk, néhai Csóvás Elemér temetése május 1-én délután 3 órakor a köz-kórház halottasházából lesz.

— **Halálozások.** Topa Lajosné Demjén Anna 22 éves, Szabó Sára 63 éves, Nagy Sámuelné Hönig Aranka 46 éves, Klein János 71 éves, Molnár Ferenc 65 éves, Blau Jakabné Burger Teréz 35 éves, Vigh Bálint 73 éves, Riskó Jenő 2 hónapos, Kaszás Anna 11 napos, Zagyva József 67 éves, Bartha Dániel 41 éves, Józsa Ferenc 5 hónapos, Vácsi Jánosné Nagy Eszter 33 éves, Bencz Lajosné Vági Erzsébet 33 éves.

— **Üzletnyitás.** Értesítem a m. t. vásárlóközönséget, hogy Csapó-utca 49. sz. alatt május hó 7 ikén szatócs-üzletemet megnyitom. Raktáron tartok mindenféle élelmiszert és mérsékelt árban árusítom ki. Szives pártfogást kérek. Ébert Kornélia.

— **Move közlemény.** Kérjük azon tagjainkat, kik egyesületünkél „Sólyom vadászárság“ részvényt jegyeztek, a részvények postai meghozatása céljából titkári hivatalunkban megelenni sziveskedjenek május hó 8-ig. Titkárnő.

— **Szeged városa a Területvédő Ligának** legutóbbi közgyűlésén 40 ezer koronát szavazott meg.

A Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság
olcsón elad raktáron lévő mindenféle gazdasági gépet és eszközt, rendelést bármily szakbavágó munkára vállal javításokat gyorsan és olcsón elvégvez, nyersöntvényt szállít.

— **Az öngyilkos kirakatredező.** A királyi ügyészség Csókás Elemér kirakatredező hullájának eltemetésére az engedélyt megadta. Ugyanis az ügyészségi vizsgálat alapján kétségkívül megállapítást nyert, hogy Csókás Elemér halálát nem bűntény okozta, hanem öngyilkosság esete forog fenn.

Vilmos császárról azt jelenti egy chicagói lap, hogy diplomáciai lépéseket tett arra nézve, hogy Braziliában telepedjék meg.

— **Rövidesen kifizetik a hátralékos hadisegélyeket.** Sok panaszra adott okot, hogy a hadirokkantak, hadi özvegyek és árvák még azt a sovány kis járandóságukat is késedelmesen kapják kézhez. Most, amikor *Bernoldk* Nándor személyében igazi emberbarát, erős szociális érzékéről és keresztény gondolkodásáról számtalan tanubizonyságot tett államférfi kezébe került a népjóléti ügyek intézése, ezen a szégyenteljes fogatkozáson is alaposan segítve lesz. Bernoldk miniszter újabb száz ideiglenes tisztviselőt állított munkába a hátralékok feldolgozására, s így alapos kilátás van rá, hogy két három hét alatt minden igényjogosult megkapja elmaradt segélyét.

A nosztrifikálás határidejét azon állami címletekre, melyeket a háború előtt becsájítottak ki, ez év június 30-áig hosszabbította meg a pénzügyminiszter. A háborús címletek (hadikölcsönök) nosztrifikálási határideje azonban április 9-ikén véglegesen lejárt.

— **Nagy jótékonycélu népnépnépvé Debrecenben.** Május 8-án a magyar állami alkalmazottak országos nyugdíjpótló egyesülete öfensége József kir. herceg fővédnöksége, Hegedüs Loránt pénzügyminiszter és Eber Antal udv. tan. védnöksége alatt „Hegedüs Loránt nevét viselő özv. és árvaalap” javára Debrecenben nagyszabású művészi műsorral népnépnépvét rendez. Bővebbet falragaszokon.

A kiviteli illetéket öt százalékban alapította meg a pénzügyminiszter mindennemű állati bőrre nézve az eddigi illeték helyett.

— **Kiss Ferencz** női szabó a Molnár Ferencz-cég volt szabásza Debrecenben, Piac-utca 56. szám. Urhölgyek szives figyelmébe! Van szerencsém értesíteni az urhölgyeket, hogy varrodámban úgy angol, mint francia ruhák, kosztümök, felöltők és minden e szakmába vágó munkák legizlésesebben készülnek. Szakszerű szabászatot is tanítok.

Fiumében nagy zavargások vannak. A községtanácsi választásokon kisebbségben maradtak az olasz fascisták, akik erre kiáltották a katonai diktatúrát s nyomban átvették a város igazgatását. Az utcai harcban hatvan ember megsebesült, s eddig már harman meghaltak.

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

— **Dr Gergely Jenő** ügyvédi irodáját Piac-utca 22. szám alá (Debreceni Első Takarékpénztár épületébe) helyezte át. (Bejárat az udvarról az I. emeleten.)

Oláh szolgája! Ezzel köszöntik egymást a temesvári magyarok, hogy soha egy percre se felejtsek lealázó helyzetüket az oláh önkénnyel szemben, és ébren tartásuk magyar nemzeti önértéküket, melynek elviselhetetlen még a gondolata is annak, hogy idegen uralom üljön a magyar nyakán.

— **Margitfürdő vizgyógyintézete** hétfőn reggel megnyílik. Fürdés beosztása: Férfiak délelőtt 7—10-ig délután 4—7-ig. Nőknek délelőtt 10—12-ig délután 1—4-ig.

— **Reggelig fog tartani** a Vasutas Sport Club bálja Aldoocsütörtökön a Bikában.

Még mindig tart a hadiállapot az ugynevezett zónaterületen, mely az oláh határ, demarkációs vonal mellett elhúzódó ötven kilométer széles sáv, s amelybe beielesnek Maramaros, Szatmár, Szilágy, Bihar és Temes vármegye oláh megszállás alatt lévő részei. — A kivételes állapotot amit az októberi általános sztrájk alkalmával rendeltek el, ennek a zónának a kivételével, az egész megszállt területen, tehát egész Erdélyben, most szüntette meg a román kormány.

Felhívás a szőlőbirtokosokhoz. A városi számvevőség újból felhívja mindazon szőlőbirtokosokat, akik az első permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványt még nem váltották ki, hogy annak átvétele és a rézgálic árának a házipénztárba való befizetésére (Vározház I. em. 15 sz. délelőtt 8—12 óráig) mielőbb jelentkezzenek, annál is inkább, mivel azok részére, akik az első permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványt nem váltják ki, a további rézgálic szükségletükről általunk gondoskodás nem történik. — Városi számvevőség.

— **Vizgyógyintézet a Margit-fürdőben.** Még mikor a gyógyfürdőkben gazdag Magyarország teljes épségében virult, még akkor is hiányt érezte a százezer lakosu Debrecen egy olyan egészségügyi intézménynek, amely az ezer különböző okból városához állandóan kötött polgárság számára pótolja a gyógyfürdőket. Hiányzott egy modern vizgyógyintézet. Most pedig, hogy Csonka-Magyarország annyi szörnyű vesztesége mellett gyógyfürdőkben is annyira szűkölködik, kétszeresen érzik meg a vizgyógyintézet hiánya. Ezt a nagy hiányt van hivatva pótolni a Margit-fürdőben berendezett új vizgyógyintézet. Még a mai viszonyok között is horribilis költséggel a legmodernebb technikai vívmányok felhasználásával, tökéletes komforttal rendezték be a vizgyógyintézetet az összes hideg és meleg vízkezelésre, villanyos fürdőre és kezelésre, iszap-pakolásokra és kozmetikai fürdőkre. Állandó orvosi szolgálat lesz ebben a tökéletesen modern vizgyógyintézetben, amely május 2-án nyílik meg a nagyközönség számára, hogy rövid időn belül egyik legnépszerűbb és leglátogatottabb közegészségügyi intézménye legyen Debrecennek.

— **Új táncanfolyam** ifj. Schaff János táncintézetében a Royalban megkezdődött! Felvétel még folyamatban. *Vasárnaponként éjjel tartó táncestély.* Különórát bármely időben.

— **Özv. Tóth Kálmáné és Társa** nyakkendőkészítő és javító műhelye Péterfia-u. 53.

Mi van a hadifoglyokkal?

Budapest, ápr. 30. Bécsi forrásból az a hír került forgalomba, hogy *Jungerth* Mihály miniszteri tanácsos befejezte az orosz megbízottakkal revali tanácskozásait, melyek eredménye gyanánt az oroszok az összes Oroszországban levő hadifoglyokat hazaengedik. Mi átadjuk cserébe a halálraítelt népbiztosokat és a súlyosabb börtönre ítélt kommunisták 80 százalékát. — E hírekre vonatkozólag a Budapestben tartózkodó *Jungerth* tanácsos kijelentette, hogy ezek nem felelnek meg a valóságnak, mert a revali tanácskozásokat Litvinov elutazása miatt abban kellett hagyni. Valószínű, hogy Litvinov missziójáról a héten visszaérkezik, s a revali tárgyalások a jövő héten újból megkezdődhetnek. Reméli, hogy sikerül Oroszországgal a hadifoglyok ügyében békés megegyezésre jutni.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Vasárnap délután Az utahi lány operett, este pedig Bob herceg kerül színre. Mindkét előadáson Budai Iloka viszi a főszerepet.

Hétfőn A. bérletben A mi falunk megy. Tisztviselő-est.

Tengerfenék titka amerikai dráma öt felvonásban ma utoljára az Arany-Bika-moziban. **Észak asszonya** (*Thora van Decken*) norvég-dráma 5 felvonásban ma utoljára az Urániában.

Lotte Neumann, Ossi Oswald és Huszár Károly (*Pufi*) ma utoljára az Apollóban.

Halálmegvetője. Kalandor történet 6 felvonásban, főszereplő Harry Piel. 1. felv. A gyermekrabló majom. 2. Az ál-örökös. 3. Az előző. 4. A halál megvetője. 5. A spolenzai fegyenc. 6. Lehull az álarc, hétfőn az Apollóban.

Mandarin (*Mister Wu*) kínai tárgyú bűnügyi dráma 4 felvonásban, főszereplők Karl Mienhardt és Manja Tzatschewa hétfőn az Urániában.

SPORT.

A Debreceni Torna Egyesület 1921 május 3-án vasárnap délután 2 órai kezdettel rendezti kerületi meghívási birkozó versenyt a DTE Péterfia-utca 76. sz. alatti tornacsarnokában három súlycsoportban és pedig 1. Pehelysúly 60 kg-ig. Könnyűsúly 60 kg-tól 67-5 kg-ig. Közép a súly 67-5 kg-tól 75 kg-ig.

A verseny a M. B. O. Sz. szabályai szerint rendeztetik. Azon részt vehetnek a Keletmagyarországi Kerülethez tartozó összes egyesületek versenyzői.

Nevezési díj: személyenként 5 korona. Nevezések és nevezési díjak Győry Lajos előadó címére Debrecen, Kertész-utca 6. sz. küldendők. Nevezési határidő 1921 május 5 déli 12 óra. Ez időn tül nevezések figyelembe nem vétetnek.

Díjazás: Minden súlycsoport első helyezettje szalagon kis ezüst. II. nagy bronz. III. kis bronz érmét nyer; nyole induló esetén 4. tíz induló esetén az ötödik helyezett is díjazatik.

Mérlegelés és sorsolás a verseny napján és színhelyén délelőtt pont 11 órakor.

DVSC—Sz. MTE bajnoki mérkőzés lesz ma d. u. fél 5 órai kezdettel a szomszédos Diószegi-uti pályán. A szimpatikus keresztényen vasutas csapatnak erős küzdelmet kell vívnia, hogy az őszi 2—2-es eredmény után ma d. u. egy győzelmet könyvelhessen el saját javukra.

DTE—DTE szövetségi díjmérkőzés lesz ma d. u. fél 3 órai kezdettel a vasutas pályán a DVSC—Sz. MTE. mérkőzés előtt.

A DTE birkozó szakosztálya. A közeli napokban volt a DTE birkozó szakosztály tisztikarának megválasztása. A választás során elnök: Dr. Hódy Béla, ellenőr: Buzás Lajos és Kelemen Ferenc, előadó: Győry Lajos, kapitány pedig Szőke Sándor lett.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

Művészet.

Új zenetanfolyam Debrecenben. Városunkban, mint beavatott oldalról értesültünk, egy egy magas nivóju zenetanfolyam létesítése van tervbe véve. E tanfolyam vezetője Stiaszny Nándor ny. őrnagy hegedűművész, ki Gobbi Alajosnak, a Nemzeti Zenede igazgatójának jeles tanítványa volt. Stiaszny Nándor nagy pedagógiai képességeit, a háború előtti években Szolnokon jóhírnévként örvendő zeneiskolájában több éven keresztül kiváló eredménnyel és általános elismeréssel mutatta meg. A tanfolyamra jelentkezések elfogadtatnak Kossuth-utca 38. szám alatt délután 3—5-ig.

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde ápr. 30. Ber'in 865, Holland 200.75, Newyork 571, London 2257, Páris 4425, Milánó 2750, Brüsszel 4425, Kopenhága 104, Stockholm 133, Krisztiania 8850, Madrid 7975, Buenos-Aires 185, Prága 770, **Budapest 252 1/2**, Zágráb 4, Bukarest 920, Varsó —, Bécs 146 1/2, Osztr. lebely. —

Budapesti sertés ápr. 30. Maradvány 996 sertés, 24 süldő, érkezett 250 sertés, 4 süldő, összesen 1216 sertés, 28 süldő, eladatott 93 sertés, maradvány 1123 sertés, 28 süldő.

Szarvasmarhapiac: ápr. 30. Prima 26—32 K. Ökör 36—46 K. Tehén 23—40 K. Bivaly 16—25 K. Borju 25—44 K. Irányzat élénk. — *Ló* irányzat közepes. Nagy ígáslóé 15—56600 K. Közép ígáslóé 11—19000 K.

Vásárcsarnoki jelentés: ápr. 30. Élőcsirke 110—210 K. Sütni való 200—400 K. Kacsa 100—105 K. Tisztított 100—120 K. Sárgarépa 6—7 K. Piros répa 13—16 K. Vöröshagyma 10 K. Fokhagyma 17—24 K. Burgonya 3—4 K. Karalábé 11—16 K. Fejes saláta 3—4 K. Répa 4—5 K. Fajalma 90 K. pr kg.

Közgazdasági jelentés: ápr. 30. 4% Korona járadék 107 K. Nostrifikált 107 K. 6% Hadikölcsön 41 K. Nostrifikált 44 1/4 K. 5 1/2% Hadikölcsön 39 K. Nostrifikált 41 K. Ezüst korona 13 K.

Sertéspiac: ápr. 30. Árak 68—70 K. Flnagy 75—76 K. Kicsi 82—85 K. Zsir 70—72 K. Szalona 70—72 K. Közepes felhajtás mellett alkalmazták.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-n. 11.

KÖZGAZDASÁG.

„HAJDUFÖLD” GAZDASÁGI MELLÉKLETE.

Termeljünk seprőcirkot

Irta: váradi Szabó János

A cirok ugyan megfelelő szakszerű kezelés mellett mindenkor a legjobban jövedelmező növényeink egyike volt, de szélesebb körben való termelését és a háborúelőtti területének is kiterjesztését ma, a tűzrevalóinség és a fedő, bekerítő és az egyéb építő és a faanyagokban való óriási hiány teszi nagyon megokolttá. Ugyanis:

Egyetlen növényünk sincsen, amely a területességén annyi tüzelő értéket bírna teremni, mint a cirok. Nevezetesen kataszteri holdanként a cirok szártermése nagy átlagban is a 20 mázsa körül jár, de jobb viszonyok között az a 35—50 mázsát is megközelítheti. És ez, ha a szarat megfelelően kezeljük, mint tüzelő, a rőzséhez közelálló értéket képvisel. Emellett azonban a cirokszár — szintén megfelelő kezelés kapcsán — igen jó, 10—15 évig is eltartható fedélanyagul is szolgálhat. Ugy szintén a cirokszár kerítésnek, gyümölcsfák bekötözésére, járdák, csapások, járárok készítésére is jól felhasználható és ebben az alkalmazásában kiszolgálván, még mindig feltűzelhető. De a cirokszárból készíthetők: melegágyakra való védő és egyéb takarók, függönyök stb. amellet, hogy éppen úgy felhasználható gyümölcs, zöldség stb. postai és vasuti szállítására szolgáló és másféle kosarak készítésére is. Ha pedig a cirokszárnak egyéb hasznát a gazdaságban nem vehetjük, a szár megszecskezve, alomképen, sőt bezombolyázva, takarmányul is szolgálhat. Végül, ha a cirokszár a gazdaság egyáltalán rászorulva nincsen, azt a cellulóze és a papirosgyárakban is értékesíthetjük.

De a seprőcirkot rendszerint nem a száráért, hanem a seprőnek való szakálláért és az azon termő magjáért szoktuk termelni; mert hiszen termése ezekből sem az utolsó helyen áll. Így a kat. holdankénti szakálltermése nagy átlagban is 6—700 kg. teszen ki, de jobb viszonyok között az az 1000 kg. körül járhat; magtermése pedig nagy átlagban is 1000 kg-t tesz ki, de a jobb viszonyok ezt is könnyen az 1400 kg. fölé emelik.

Azonban a cirokszár nemcsak a saját, ezirányú szükségletünket fedezni hivatott, hanem a feleslegben termelt mennyisége az észak-oroszokba és a Balkánra keresett kiviteli cikket képez, valutánk megjavítása is kötelességünké teszi: hogy ahol a viszonyok arra való, a ciroktermelést kellő kiterjedésben karoljuk fel.

Jövedelmezőségének kiszámításába nem bocsájtkozom; mert azt kiki a saját körülményei szerint megteheti; csak általános tájékoztatásul annyit említek fel, hogy a rendes kezelésben részesült múlt évi cirokszár 100 kg.-jáért a múlt hónapban 1800—2000 korona körül fizettek; a cirok pedig az árpával egyenlőértékű takarmányt képez és etetése mindegyik házi állatunknak megfelelő, de különösen a sertés és a lóértékű azt nagyon jól. Termesztése tehát a sertés és a lótarló, vagyis minden gazdának nagyon ajánlható; mert azt a marha és juh is jól értékesíti; tyukok és kacsák hizlalására ellenben a cirok mag kevésbé vált be. De a cirok mag, éppen az árpához közelálló összetételénél fogva, sörgyártásra is alkalmas anyagot szolgáltat és éppen úgy, mint más keményítőt tartalmazó magféle, keményítő, szeszgyártásra és káskészítésre is jól felhasználható.

A cirok az Alföldön a sivar homok és a nagyon szikesföldek kivételével mindenütt megterem; de természetesen termése a föld trágyaerejétől és az időjárástól függ. Az a rengeteg termés, amit a cirok egy holdon kiteremni bír, bizony nemcsak a föld trágyaerejét, de ahoz nedvességet is kíván. A nedvességnek a mi száraz nyarunkra való elraktározhatása céljából az őszi, minél mélyebb szántást feltétlenül megköveteli, valamint azt is, hogy az őszi szántásba a télen át beivódott nedvességet azután

az időelőtti, haszontalan elpárolgásától alkalmas műveletek — fogasolás, később a kapálás — által, meg is óvjuk. És, ha ezenkívül még a cirokvetést a gyomoktól is tisztántartjuk, a föld termőerejét rendszerint nem hiában fogyasztja a cirok.

A cirok ugyan az istállótrágyát többnyire nagyon meghálálja, ha a jól érett trágyát még ősszel leszántjuk alája: mégis a neki való jobb földeken nem a cirokért, hanem az utána következő növény kedvéért részesítjük a cirkot istállótrágyában.

A cirok a fagy iránt érzékeny, vetési ideje tehát a tengerivel esik egybe. A fogatos mivelés lehetősége céljából a cirkot rendszerint 55 cm.nél tágabb sorközbe vetjük. Kat. holdanként 6—10 kg. jól csirázó vetőmag elegendő, amelyet a porüszög ellen 1 százalékos rézgálicoldatban 14 órán át áztatni és megszáritás után elvetni kell. Vetőgép után henger, majd utána könnyű fogas járjon. A magnak egyenletesen zárt, nyirkos földbe kell jutnia, akár a tengerinek. Különben a ciroktermelésben, annak minden csinájában-binjában részletes utbaigazítással a szerzőnek. A seprőcirkot termelése, a cirokszáraknak kereskedelmi áruvá való kikészítése és értékesítése című gyakorlati kézikönyve szolgál. Kapható a szerzőnél, Egyház-tér 11.

Akácmagot kapnak a gazdák. A földművelésügyi miniszter az alföldi erdőösítés megkönnyítése céljából elrendelte, hogy a községeknek és a gazdaközönségnek fél kilogrammtól öt kilogramm súlyig mérsékelt áron akácvetőmagot bocsássonak rendelkezésére. Az akácmag ára csomagolással együtt 60 korona.

Ötszázmillió korona értékű magyar bor a külföldön. Az elmúlt év első felében 625,000 métermázsza bort szállítottak a magyar szőlőbirtokosok és borkereskedők külföldre, amelyből 587,635 métermázsza bor Német-Ausztriába szállítottott. A külföldre szállított magyar borok értéke meghaladta a félmilliárd koronát.

Ahol sok a mezei egér,

a gazdának okvetlenül időt kell szakítani azok kiirtására. Mert különben könnyen az 1912. esztendő sok helyen gyászos végetű eredményei ismétlődhetnek nála is meg. Akkor ugyanis Erdélyben és az Alföld egyes helyein annyira megsokasodott az egér, hogy nemcsak a gabonavetést szalmástól együtt tette tönkre, de kukoricaérésre annyira elszaporodott, hogy a tengeriszárra felmászva, a csőről a szemét is lerágtá. Mivel pedig a kötésigérő gabonában az egeret eredményesen irtani nem lehet, *Ahoz mentől előbb hozzá kell fogni.* Mindenekelőtt az egerek mennyiségéről az által szerezzon a gazda meggyőződést, hogy az egérlyukakat tapostassa be s másnap a nyitott lyukak számából erre következtethet. Az irtáshoz most már a veszedelem nagyságához mérten fogjon hozzá.

Évégből tapostassa be az összes nyitott egérlyukakat és másnap reggel öntöztesse ki a nyitott lyukakból az egereket és a kiöntött egereket verje agyon.

Vagy akinek módja van, vagy tud szerezni folyékony, de a földbe azonnal be nem ivódó kátrányt, az szerezzon belőle annyit, amennyi kell. Azután az egy nap betaposott, de másnap nyitva talált lyukba öntsön annyi hig kátrányt, hogy a lyuk bejárója egészen piszkos-kátrányos legyen és kevés kátrány folyék magába a lyukba is. Ez elég. A bekátrányozódott egérnek legnagyobb része előbb-utóbb oda lesz!

Aki pedig szerencsés és szerezzhet szénkéneget-széndiszulfidot és van hozzá egeröntö kannája, az ezzel fogjon az egerirtáshoz *inkább ma, mint holnap!*

A szőlősgazdák tiltakozása a hadinyereségadó kivetése ellen. A vidékre most leérkezett 1917, 1918 és 1919 évre visszamenőben szőlő hadinyereségadó kivetése oly óriási terhet ró a szőlősgazdákra, hogy az ellen a szőlősgazdák együttesen tiltakoznak. Például egyik kisgazda hat holdas szőleje után 255,000 koronát vetettek ki hadinyereségadóban. Felmerült a terv, hogy a szőlőbirtokosok országos gyűlést tartanak és a gyűlésből emlékirattal fordulnak Hegedüs Loránt pénzügyminiszterhez.

A mezőgazdasági munkások kedvezményes vasuti szállítására rövidesen kell rendelkezésnek történnie. A vasuti tarifák magassága, a mezőgazdasági máunkásoknak az előbbi viszonyok között kötött megállapodásai, viszonyítva a jelenlegi gazdasági helyzethez, olyan súlyos terhet rónak a mezőgazdákra, illetve a munkaadókra, hogy azokon okvetlenül enyhíteni kell. A vándor az ugynevezett idény-munkások szállítására rövidesen megkezdődik; gondoskodni kell tehát arról, hogy itt megfelelő díjszabás mérséklés lépjen hathatósan érvénybe. És ezt ezuttal kötelességünknek tartjuk sürgetni!

Sertésenyésztésünk hibáiról

A sertésenyésztés a nagy elhullási százalékok miatt, igen kockázatos. Ezért indokolt, hogy a gazdálkodásnak ezt az egyik legjövődélmezőbb ágát stabilabbá tegyük, s a hibáit megvilágítva, a közfigyelmet felhívjuk az által, hogy hasznos tapasztalatainkat az általános érdekek szempontjából hozzuk nyilvánosságra.

Módomban volt több tenyészetet megfigyelni: igen nagy eltérést jövedelmezőségeket, illetve veszteségeket tapasztaltam. Ahol a tenyésztési és takarmányozási szabályok kellőleg betartottak; ahol a szakértő gazda lelkiismeretesen, fáradságot nem kímélve igyekezett az állategészségügyi intézkedések betartása végett az állatorvossal együtt működni, az értékesítés pedig a gondos kereskedő szakértelmével bizonyítottatott le, az eredményben mindig megtalálta a gazda a számítást.

Megfigyeléseim alapján az uradalmaknak és nagy gazdaságoknak az alábbiakat ajánlhatom, melyeknek betartása a kockázatot feltétlenül csökkenteni fogja:

1. Az állományok belső ellenállóságát kell fokozni a fertőző betegségekkel szemben.
2. A külső fertőzés lehetőségeit kell a minimumra csökkenteni.
3. Megfelelő állatorvosi ellenőrzésről és kellő időben történő védőoltásról kell gondoskodni.
4. A forgalomba hozandó sertéseknél legalkalmasabb kereskedelmi módokat kell alkalmazni.

Az ellenállóság fokozása céljából különösen szükséges, hogy kellő időben megfelelő vérfrissítésről gondoskodjunk, az állományunkat fejlődés, szaporodási időszakban az előirt takarmányozásban részesítsük, továbbá a fejlődő állatoknak megfelelő mennyiségű szervesetlen meszet, esetleg foszfort nyujtsunk, mellyel a csontképzést és ellenállóságot hathatósan meg-szilárdíthatjuk.

A külső fertőzés lehetőségét lényegesen csökkenthetjük többek között megfelelő szakszerű fertőtelenítésekkel, a már erősen inficiált területek elkerülésével, gondos istállózással és a dögtemető szigorú ellenőrzésével.

Az állategészségügyi intézkedéseknél a tenyésztő gazda és az állatorvos harmónikus működése a legfontosabb. A gazda hívja fel megfigyeléseire mindig kellő időben az állatorvos figyelmét, hogy a szükséges védőoltások megfelelő oltószerezellel, kellő időben történhessenek és egyben az állatorvos által rendelt intézkedések szigorú betartásáról gondoskodjék.

Az értékesítés fontos tényezője jövedelem biztosításának, melynél a kellő üzleti érzék kifejlesztésére kell súlyt helyezni s ha feldolgozott állapotban levő forgalombahozatala több jövedelmet ígér, kellő mérlegelés után ne riadjunk vissza az evel járó esetleges több munkától, vagy gondosabb ellenőrzéstől.

Balogh Gyula
intéző, Magyar Mezőgazdák
Szövetkezete tisztántali szervezője.

Apró hirdetések.

Aranyat
mindenfélé ezüstöt, brilli-
ánsot, gyöngyöt vesz —
Steiner Mihály Hatvan-u.
2 szám. 1. emelet.

Rövény és Altmann
szűcsök, Piac 42. Pannónia épít-
let. Bármilyen a szakmában vég-
munkákat pontosan és juttat-
nyosan készítenek.

Lucernást,
herést, rétet, gypet ke-
resek akár bérbe, akár
részes levágásra „Engel”
Verbóczy-u. 3. a törvény-
szék mellett.

Kiadó
feles kert-föld 360 négy-
szögöl. Gazdák Bankja
Kossuth-u. 17 sz.

Rikkancsok
felvételnek fix fizetés-
sel és jutálékkal
a kiadóhivatalunkban

6-os dobtengely
réz csapágyakkal eladó.
Cséplést vállalok. Ebert,
Vargakert K. Tóth-utca 5.

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

Rikkancsot,
két-három ügyes fiút al-
kalmaz a HAJDUSÁGI
VIRRADAT kiadóhivatala.
Jelentkezés délelben 12-1
óra közt Piac-u. 59. sz.

Koros Sándor
férfi-szabó Bielefelden Piac-u. 66.
Saját készítésű olaszos férfi
öltönyök kaphatók.

Házhelyek
eladók a vágóhid mellett
villamos és köut mentén,
Bihari-utcán 200-300
négyzetméter területre fel-
osztva, amelyeken azonnal
építkezni lehet, épít-
kezésig pedig veteménye-
zésre is alkalmas. Érdeklő-
dők jelentkezhetnek Gaz-
dák Bankja, Kossuth-u.
17. szám.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Télefon 1365.

Eladó
smoking, majdnem új.
Késes-u. 86. szám

Eladó
egy sőtélkék férfiöltöny
középterműre. Hunyadi-
utca 21. keresztépület

Egy
alig használt férfi szoba
butor, mely áll egy mokett
garnitúrától, egy íróasztal-
tal, egy könyvszekrényből
tal, egy asztalból és egy per-
eszaszönyeg helyszíne
miatt eladó a kiadó-
hivatalban.

Ráfvás
ker.télfonat
zománc edény
érkezett
Sesztina Lajos
vasútiállomás.

Darabos-utca
29. sz. ház esetleg három
szobás beköltözhető la-
kással sürgősen eladó.
Értekezhetni a helyszínen
lehet.

Bármilyen eladni való
dolga van önnek,

melyet saját címe alatt, saját lakásá-
ban személyesen arusítani bármikor
is nem akar, raklározza azt le, vigye
el vagy vitesse el a Nagy Lajos ügynök-
ségéhez Veres-utca 9. szám alá

és az iroda utján
adassa el azokat

Hivatalos órák ilyen ügyekben délelőtt
8-12-ig és délután 4-7 óráig vannak

KALAPOK JAVÍTÁSÁT

szakszerűen eszközli

M. Nagy Mihály

kalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8.
Kész kalapokban nagy választék.

Eladó öt hold fajszőlő

és gyümölcsös kövesut mellett,

Debrecen, Keresztöy-utca 47. szám.

Kitűnő fekvés, kiválóan gondozott. Van
rajta 2 szobakonyhás lakás, présház, nagy
istálló, felszer., kocsiszín, sertéshizláló,
pincéskamra, filegória, 3 furott és téglá-
zott jövizű kut, vinccellér felszerelés, 50
hektoliterre hordó, kád és prés.

Elköltözés miatt azonnal átadható.

Megtekinthető bármikor az ottlakó vinccel-
lér jelenlétében. Felvilágosítás nyerhető
Miklós-utca 28. szám.

Erdőbénye gyógyfürdő

CSONKA-MAGYARORSZÁG.

Sátoralfajhelyi fővonal. Nyitva máj. 15-től
Vendégels: ACZEL & HEGEDÜS, Bpest.
Prospektust küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

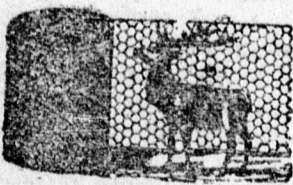
BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

megnyílik május 15-én

elsőrendű teljes pensio
50-60 Ko-ig Kasino.

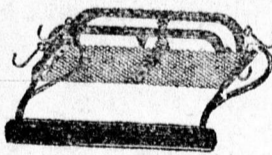
Felvilágosítással szolgál Menetjegyiroda
(fürdőosztály) Budapest, V., Vigadó-tér 1.
Kérjen prospektust.

Neubauer János Debrecen Kélmalom-utca 4. szám.

Sodronykerítés

gyáramat ismét üzembe
helyeztem, minden o-
szakmábavágó munkát
elvérek.

FEHÉRTÓI BELA

temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalék pénztári enged-
ményt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végez

Télefon 14-80 **Parfüm, szappan** Télefon 14-80.

arckenőcsök, kölnivizek, fogpaszták, szárvizek, hajszesz, fésű és kefeárúk, irigátor
felszerelések, kötszerek, Creolin fertőtlenítő szerek legolcsóbban szereshetők be a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSÁ

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapítatott:
1865. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközli a leg-
egyszerűbből a legdiszesebb kivitelig.
TELEP: Homokkert, Hid-utca 8. szám.

Tüzifa

azonnali szállításra kapható:

1 mássa hasáb telepen 150 K

1 „ aprított fa 185 K

1 „ tuskó 135 K

aprított fa és tuskó házhoz
0-0 szállítva értendő. 0-0

Polyánszky Orest,
tüzifa és szénkereskedő. Télefon 181.

Egy 2 méter hosszú asztal,

1 copírprés, 1 nagyobb szabású dugaszoló
gép és 1 üstház üstel eladó. Hatvan-u. 5
Központi Italmérés

Aki jó és olcsó hushoz

akar jutni, fáradjon le

Bikfalvi László Péterfia 54

üzletébe, ahol 1. rendű marhahús 56 K, 1.
rendű borjúhús 56 K-ás árban mindennap
kapható. Tisztelettel: BIKFALVI LÁSZLÓ.

Bizalmas természetű

magán és családi ügyek békés
rendezését, fizetéskeptelen ke-
reskedők, iparosok és magán-
személyek kiegyeztetését a leg-
nagyobb titoktartással intézi el a

Nagy Lajos ügynökség

(Veres-utca 9. szám)

Ilyen ügyekben az ügyfelek csak d. e.
9-12-ig és d. u. 5-7-ig órák között
fogadtatnak.

LEGJOBB

ÓRÁK

legszolidabb ékszerek kaphatók, óra-
javítások a leglelkismeretesebben eszköz-
öltetnek 0-0

Brauswetter János

chronometer és műóránál, Magyarország
első és legjobb hírnevű óraüzletében
Szegeden.

Arjegyzék ingyen.

KÖZPONTI italmérésben

Hatvan-utca 5. szám

1 liter vegyes faj bor 24.— korona.

Fürdő megnyitás!

Tisztelettel értesitem úgy a rheuma, köszvény
és vesebajban szenvedő, mint a kirándulást és
szórakozást kedvelő közönséget, hogy páratlan
gyógyhatásról messze földön ismert

hajdudorogi Szent István fürdőmet

május 1-én megnyitottam.

Egyelőre 20 vendégszoba és 12 fürdő fürke
áll a közönség rendelkezésére, de május hó folya-
mán az építés alatt álló uszoda, hidegvíz gyógy-
intézet, iszap és napfürdő is.

Huzamosabb ideg tartózkodó vendégek napi
ellátásért (szoba, fürdő és koszt) csak 100 koronát
fizetnek. Vasutnál a fürdő fogata állandóan rendelkezésre áll. Van zene, kuglizó, tennispálya.

Fürdőtulajdonos: KISS IENŐ gyógyszerész.

MEGHIVÁS.

Az „Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság”
1920. évi

XV-ik rendes közgyűlését

1921. évi május hó 5-ik napján délelőtt 11 óra-
kor tartja az intézet székházában (Ferenc József-ut 32. szám), melyre a társaság részvé-
nyeseit tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság
jelentése a lefolyt üzletéről, az 1920. évi
mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és
a felmentvény megadása iránti határozat.

2. Igazgatósági tagok választása.

3. Felügyelő-bizottsági tagok választása.

4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizott-
ság tiszteletdíjának megállapítása.

Figyelmeztetés: Az évi mérleg és vonat-
kozó mellékletei az intézet helyiségében az
üzleti órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlésen szavazati jogot csak o-
nyjogu részvényes gyakorolhat, aki a nevére
kiállított részvényeit szelvényeivel együtt a
közgyűlés tartamára azt legalább 5 nappal
megelőzően a társaság pénztáránál, vagy Buda-
pesten a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársas-
ság pénztáránál letétbe helyezte.

HATÓSÁGILAG TÁMOGATOTT

NÉPRUHÁZATI CZIKKEK

KIÁRUSÍTÁSA SIMONFF U. 2.

(városi bérház, volt tisztiroda helyiségben.)

KIÁRUSÍTÁSRA KERÜLNEK:

Munkás bakkancsok,
Női és gyermekecipők,
Fustján, stux bricsesz és pantalló nadrágok,
Férfi és női fehérműtek,
Kanavászok, zephírek,
Férfi ruha fustján és zeig szövetek

A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

NYAKKENDŐIT
Legszelbhez
CSAK
Péterfia utca 53.
szám alatt
ÁLAKITJÁK ÁT!
OSV. TÓTH KALMÁNNÉ ÉS TRS. NÁ